

עירובין ב

עוד 2 שאלות ששאל אביי את רבה:

1. בעא מיניה אביי מרבה: חצר שראשה נכנס לבין הפסין, מהו לטלטל מתוכה לבין הפסין, ומבין הפסין לתוכה?
תשובה: אמר ליה: מותר.
המשך לשאלה: שתיים מאי?
תשובה של רבה: אמר ליה: אסור.
הסבר לתשובה: אמר רב הונא: שתיים אסורין, ואפילו עירבו, גזירה שמא יאמרו עירוב מועיל לבין הפסין.
תשובה אחרת - של רבא: עירבו מותר.
חיזוק לרבא: אמר ליה אביי לרבא, תניא דמסייע לך: **חצר שראשה אחד נכנס לבין הפסין - מותר לטלטל מתוכה לבין הפסין ומבין הפסין לתוכה, אבל שתיים - אסור. במה דברים אמורים - שלא עירבו, אבל עירבו - מותרין.**
קושי לרב הונא: לימא תיהוי תיובתא דרב הונא!
תירוץ: אמר לך רב הונא: התם דהדרן וערבן.

2. בעא מיניה אביי מרבה: יבשו מים בשבת מהו?
תשובה: אמר ליה: כלום נעשית מחיצה אלא בשביל מים, מים אין כאן - מחיצה אין כאן.
עוד שאלה בקשר לשאלה זו: בעי רבין: יבשו מים בשבת ובאו בשבת מהו?
תשובת אביי: אמר ליה אביי:

”יבשו בשבת” לא תיבעי לך
”באו” נמי לא תבעי לך דהוה ליה מחיצה העשויה בשבת, דבעי מיניה דמר ופשיט לי דאסיר ותניא: **כל מחיצה העשויה בשבת, בין בשוגג בין במזיד, בין באונס בין ברצון - שמה מחיצה.**
קושי: ולא איתמר עלה, אמר רב נחמן: לא שנו אלא לזרוק, אבל לטלטל - לא!
תירוץ: כי איתמר דרב נחמן - אמזיד איתמר.

הלכה: אמר רבי אלעזר: הזורק לבין פסי הבריאות - חייב.
קושי: (אמר ליה) פשיטא! אי לאו מחיצה היא היכי משתרי ליה למלאות?
הבנה אחרת של ההלכה: לא צריכא, דעבד כעין פסי ביראות ברשות הרבים, וזרק לתוכה - חייב.
קושי: הא נמי פשיטא! אי לאו דבעלמא מחיצה היא - גבי בור היכי משתרי ליה לטלטלי?
הבנה אחרת של ההלכה: לא צריכא, אף על גב דקא בקעי בה רבים.
קושי: ומאי קא משמע לך - דלא אתו רבים ומבטלי מחיצתא, הא אמר רבי אלעזר חדא זימנא!
דתנן, **רבי יהודה אומר: אם היתה דרך רשות הרבים מפסקתן, יסלקנה לצדדין, וחכמים אומרים: אינו צריך. רבי יוחנן ורבי אלעזר דאמרי תרווייהו: כאן הודיעך כחן של מחיצות.**
תירוץ: אי מהתם - הוה אמינא: כאן - ולא סבירא ליה, קא משמע לך: כאן - וסבירא ליה. ולימא הא ולא בעי הך! - חדא מכלל חבירתה איתמר.

מותר להקריב לבאר וכו'. תנן התם: **לא יעמוד אדם ברשות הרבים וישתה ברשות היחיד, ברשות היחיד וישתה ברשות הרבים, אלא אם כן מכניס ראשו ורובו למקום שהוא שותה. וכן בגת.**
שאלה - נוסח 1: גבי אדם הא אמר דבעי ראשו ורובו; גבי פרה, מי בעינן לה ראשה ורובה או לא? באיזה מקרה השאלה:

כל היכא דקא נקיט מנא ולא נקיט לה
כי תבעי לך - היכא דנקיט מנא ונקיט לה מאי?
- לא תיבעי לך דבעי ראשה ורובה מלגיו.

תשובה: אמר ליה: תניתוה, **ובלבד שתהא הפרה ראשה ורובה מכפנים ושותה.** מאי לאו דנקיט לה ונקיט מנא!

דחייה: לא, דנקיט מנא ולא נקיט לה.

קושי על הנחת הדחייה: וכי נקיט מנא ולא נקיט לה מי שרי? והתניא: **לא ימלא אדם מים ויתן בשבת לפני בהמתו, אבל ממלא הוא ושופך, והיא שותה מאיליה!**
תירוץ: הא אתמר עלה, אמר אביי: הכא באבוס העומד ברשות הרבים, גבוה עשרה טפחים ורוחב ארבעה וראשו אחד נכנס לבין הפסין, גזרה דילמא חזי ליה לאבוס

דמקלקל ואתי לתקוניה ודרא ליה לדוולא בהדיה, וקא מפיק מרשות היחיד לרשות הרבים.

קושי על הנחת יסוד של התירוץ: וכי האי גוונא מי מיחייב? והאמר רב ספרא אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן: המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהן והוציאן - פטור, שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך!
הבנה קצת שונה של הסיבה לגזירה לפי אביי: אלא, זמנין דמתקן ליה והדר מעייל ליה, וקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד.

נוסח שונה של אותה סוגייה

שאלה: גבי אדם - הא קאמרינן דסגי ליה בראשו ורובו. גבי פרה מי סגי לה בראשה ורובה, או לא?

באיזה מקרה השאלה:

היכא דנקיט מנא ונקיט לה - אלא כי תיבעי לך דנקיט מנא ולא נקיט לה, מאי? לא תיבעי לך דסגי לה בראשה ורובה

תשובה: אמר ליה: תניתוה, **ובלבד שתהא פרה ראשה ורובה מבפנים ושותה**. מאי לאו דנקיט מנא ולא נקיט לה!

דחייה: לא, דנקיט מנא ונקיט לה.

חיזוק לדחייה: והכי נמי מסתברא, דאי נקיט מנא ולא נקיט לה מי שרי? והתניא: **לא**

ימלא אדם מים ויתן לפניו בהמתו, אבל ממלא ושופך והיא שותה מאליה!

דחייה לחיזוק: הא איתמר עלה, אמר אביי: הכא באבוס העומד ברשות הרבים גבוה עשרה טפחים ורוחב ארבעה, וראשו נכנס לבין הפסין, דזמנין דחזי ליה לאבוס דמקלקל ואתי לתקוניה, ודרי ליה לדוולא בהדיה וקא מפיק מרשות היחיד לרשות הרבים.

קושי על הנחת יסוד של החיזוק: וכי האי גוונא מי מיחייב? והאמר רב ספרא אמר רבי אמי אמר רבי יוחנן: המפנה חפציו מזוית לזוית ונמלך עליהן והוציאן - פטור, שלא היתה עקירה משעה ראשונה לכך!
תירוץ: אלא, זמנין דמתקן ליה והדר מעייל ליה, וקא מעייל מרשות הרבים לרשות היחיד.

